

VILNIAUS UNIVERSITETO TEISĖS FAKULTETO KURSINIŲ IR MAGISTRO DARBŲ RENGIMO METODINIAI NURODYMAI

I dalis. Rašto darbų struktūra ir struktūrinių dalių turinys

1. Bendrosios nuostatos

1.1. Kursiniai ir magistro darbai Vilniaus universiteto Teisės fakultete turi būti rengiami vadovaujantis šiais metodiniais nurodymais (toliau – Nurodymai).

1.2. Visuose kursiniuose ir magistro darbuose (toliau – rašto darbai) turi būti antraštinis puslapis, anotacija, pagrindiniai žodžiai, turinys, įžanga, dėstomoji dalis, išvados, šaltinių sąrašas, santraukos.

1.3. Rašto darbas turi būti atliktas savarankiškai, laikantis Vilniaus universiteto Studijų pasiekimų vertinimo tvarkos¹ 2.5 punkte nurodytų reikalavimų.

1.4. Jei rašto darbą leidžiama rašyti užsienio kalba, taip pat turi būti vadovaujama šiais Nurodymais. Tokiu atveju rašto darbe pateikiama jo anotacija, pagrindiniai žodžiai ir santrauka ta užsienio kalba, kuria parašytas darbas, taip pat anotacija, pagrindiniai žodžiai ir santrauka anglų (jeigu darbas rašomas kita užsienio kalba, nei anglų) kalba. Darbo pavadinimas pateikiamas užsienio kalba, kuria parašytas darbas, ir lietuvių kalba.

Punkto pakeitimai:

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto tarybos 2021 m. sausio 20 d. sprendimu (protokolas Nr. 2).

2. Antraštinis puslapis

2.1. Antraštiniame puslapyje (pavyzdys pateiktas 1 priede) nurodoma:

2.1.1. katedros (kurioje rašomas darbas) pavadinimas;

2.1.2. darbą rašiusio studento vardas, pavardė, kursas, akademinė grupė (arba studijų šaka);

2.1.3. rašto darbo rūšis (kursinis darbas, magistro darbas, referatas ar kt.);

2.1.4. rašto darbo temos pavadinimas lietuvių ir pasirinkta užsienio kalba;

2.1.5. rašto darbo vadovo pedagoginio darbo pareigos ir mokslinis laipsnis (jeigu yra suteiktas), vardas, pavardė;

2.1.6. recenzento, jeigu rašto darbas turi būti recenzuojamas, pedagoginio darbo pareigos, mokslinis laipsnis (jeigu yra suteiktas), vardas, pavardė;

2.1.7. darbo parašymo vieta (miestas) ir metai.

¹ Patvirtinta Vilniaus universiteto Senato komisijos 2012-12-13 nutarimu Nr. SK-2012-20-6.

3. Anotacija

- 3.1. Anotacija drauge su pagrindiniais žodžiais išdėstoma naujame puslapyje po antraštinio puslapio (pavyzdys pateiktas 2 priede);
- 3.2. Anotacija yra trumpa pagrindinių rašto darbo idėjų santrauka, kurioje pristatomi tyrimo tikslas, objektas. Anotacijoje negalima cituoti literatūros ir šaltinių, daryti nuorodų;
- 3.3. Anotacijos apimtis 400-700 spaudos ženklų su tarpais;
- 3.4. Anotacija rašoma lietuvių ir anglų kalba. Jeigu rašto darbą leidžiama rašyti užsienio kalba, anotacija rašoma užsienio kalba, kuria parašytas darbas, ir anglų (jeigu darbas rašomas kita užsienio kalba nei anglų) kalba.

Punkto pakeitimai:

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto tarybos 2021 m. sausio 20 d. sprendimu (protokolas Nr. 2).

4. Pagrindiniai žodžiai

- 4.1. Pagrindiniai žodžiai yra tyrimą apibūdinantys reikšminiai žodžiai (išsireiškimai);
- 4.2. Turi būti pateikiami 4-7 pagrindiniai žodžiai lietuvių ir anglų kalba. Jeigu rašto darbą leidžiama rašyti užsienio kalba, pagrindiniai žodžiai rašomi užsienio kalba, kuria parašytas darbas, ir anglų (jeigu darbas rašomas kita užsienio kalba nei anglų) kalba;

Punkto pakeitimai:

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto tarybos 2021 m. sausio 20 d. sprendimu (protokolas Nr. 2).

- 4.3. Reikšminiai žodžiai skiriami kableliais, vengtina atkartoti darbo pavadinimą;
- 4.4. Reikšminiai žodžiai išdėstomi tame pačiame puslapyje, kaip ir Anotacija (pavyzdys pateiktas 2 priede).

5. Turinys

- 5.1. Turinys išdėstomas naujame puslapyje po anotacijos ir pagrindinių žodžių puslapio (pavyzdys pateiktas 3 priede).
- 5.2. Nuo turinio puslapio pradedamas rašto darbo puslapių numeravimas ir turinio puslapis laikomas pirmuoju rašto darbo puslapiu.
- 5.3. Turinyje turi būti pateikiamos nuorodos į kiekvieną rašto darbo struktūrinę dalį ir rašto darbo puslapį, kuriame ji yra. Jeigu rašto darbe struktūrinės dalys yra numeruojamos ar kitaip žymimos prieš jų pavadinimą, toks numeravimas ar žymėjimas nurodomas ir turinyje prieš atitinkamos struktūrinės rašto darbo dalies pavadinimą.

6. Įžanga

- 6.1. Įžangoje turi būti aptarti šie klausimai: nagrinėjamos temos aktualumas, darbo tikslas, darbo uždaviniai, objektas ir tyrimo metodai, darbo originalumas (taikoma tik magistro darbui), svarbiausi šaltiniai.
- 6.2. Kiekvieno iš 6.1 punkte nurodytų klausimų aptarimas įžangoje pradedamas nauja pastraipa.
- 6.3. Apibrėžiant temos aktualumą turėtų būti nurodoma, kiek, darbo autoriaus nuomone, nagrinėjama tema yra aktuali teisės teorijai ir praktikai (ypač Lietuvos) ir kuo konkrečiai aktualumas pasireiškia.
- 6.4. Rašto darbo tikslo, uždavinių ir objekto nurodymo paskirtis – apibrėžti darbo temos nagrinėjimo ribas. Šioje įžangos dalyje turėtų būti kuo tiksliau nurodoma, į kokius klausimus rašto darbe siekiama atsakyti ir (arba) kokie temos klausimai bus nagrinėjami darbe, o kokie nebus, taip pat kokios priežastys lėmė būtent tokį autoriaus pasirinkimą dėl temos atskleidimo. Įžangoje turi būti tiksliai apibrėžtas tyrimo objektas.
- 6.5. Nurodant tyrimo metodus, turėtų būti paaiškinta, kokie tyrimo metodai panaudoti rašant darbą ir kaip kiekvienas iš šių metodų yra realiai panaudotas.
- 6.6. Pristatydamas magistro darbo originalumą, darbo autorius apžvelgia Lietuvoje ir (arba) užsienyje nagrinėjama tema atliktus mokslinius tyrimus, taip pat per pastaruosius penkerius metus

Lietuvoje apgintus magistro darbus ir paaiškina, kuo jo darbas išsiskiria iš tokių ankstesnių rašto darbų (mokslinių tyrimų) ir kuo jis yra naujas (pavyzdžiui, tikslu, uždaviniais, nagrinėjamaisiais aspektais ir pan.). Reikalavimas apžvelgti ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje atliktus mokslinius tyrimus yra privalomas magistro darbus rengiantiems tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės šakos studentams, o kitų studijų šakų studentams – rekomenduojamas.

6.7. Apibūdinant šaltinius, turi būti nuosekliai įvardijamos darbe naudotų šaltinių rūšys, pateikiant paaiškinimus, kokie šaltiniai, autoriaus nuomone, tyrimui buvo svarbiausi ir kodėl, taip pat kokios priežastys lėmė būtent darbe naudotų šaltinių (tam tikrų autorių monografijų, kitos specialiosios literatūros, užsienio valstybių teisės aktų ir pan.) pasirinkimą.

7. Dėstomoji dalis

7.1. Kursinio darbo dėstomosios dalies apimtis yra 0,75-1 spaudos lankas, o magistro darbo dėstomosios dalies apimtis – 2-2,5 spaudos lanko².

7.2. Rašto darbo dėstomoji dalis turi būti pagrįsta nuoseklia struktūra, atliktas tyrimas dėstomas sklandžiai, vengiant perteklinių nuostatų, pasikartojimų. Negalima naudoti kasdienio pobūdžio pamąstymų, posakių ir pan.

7.3. Rašto darbe neturi būti analizuojami klausimai, kurie nėra susiję su nagrinėjama tema, o nagrinėjami klausimai turi būti aptariami kuo išsamiau ir visapusiškai.

7.4. Rašto darbo dėstomojoje dalyje atliekama teisės norminių aktų, teismų praktikos, teisės doktrinos, teisinės literatūros, kitų teorinių ir praktinių teisinių šaltinių analizė. Rekomenduojama nesiremti tokiais šaltiniais, kurie nelaikytini moksliniais šaltiniais, pavyzdžiui, įvairiomis žiniasklaidos publikacijomis, naujienų agentūrų svetainių publikacijomis ir pan., nebent nurodytuose šaltiniuose yra pateikiama rašto darbui svarbi informacija ir autorius mano, kad jos nepanaudojus nebus galima išsamiai paaiškinti tiriamos problemos.

7.5. Atliekant teisės doktrinos, teisinės literatūros analizę paprastai turi būti nagrinėjamos ir lyginamos mokslinės koncepcijos ir pozicijos, turėtų būti išskiriamos jų skirtybės, išsakoma paties autoriaus nuomonė dėl analizuojamų koncepcijų ir pozicijų.

7.6. Kiekviena teksto dalis, kurioje aptariamas santykinai savarankiškas darbo analizės klausimas, tekste išskiriama struktūriškai: dalis, skyrius, poskyris.

7.7. Jeigu rašant darbą yra cituojami arba kitaip naudojami kito autoriaus teiginiai, atitinkamo sakinio (pastraipos) pabaigoje privalo būti nurodytas šių teiginių autorius ir šaltinis, kuriame jie paskelbti.

7.8. Rašto darbo autorius turėtų naudoti teiginius, kuriais nurodoma esant arba paneigiama esant tam tikrus statistinio pobūdžio duomenis ar faktines aplinkybes tik tuo atveju, jeigu rašto darbo autorius gali pagrįsti šių duomenų atitikimą tikrovei. Atitinkamai, tokių teiginių pabaigoje turi būti nurodytas tokius duomenis ar aplinkybes patvirtinantis šaltinis arba, jeigu tokių šaltinių nėra, pateikiami autoriaus paaiškinimai, kuo remiantis jis daro išvadą, kad šie duomenys ar aplinkybės yra tikslūs ir atitinka tikrovę.

7.9. Jeigu rašant darbą yra cituojami teismų sprendimai ar kita praktinė medžiaga, iš karto po paminėjimo skliaustuose privalo būti nurodytas šaltinis ir jo paskelbimo duomenys. Jeigu sakinyje (pastraipoje) yra cituojamas tik vienas teismo sprendimas ar kita praktinė medžiaga, šaltinis ir jo paskelbimo duomenys gali būti nurodyti skliaustuose sakinio (pastraipos) pabaigoje. Šaltinis ir jo paskelbimo duomenys nurodomi kiekvieną kartą jį cituojant.

Papildyta punktu:

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto tarybos 2021 m. sausio 20 d. sprendimu (protokolas Nr. 2).

7.10. Jeigu rašant darbą yra cituojami teisės aktai (bet kokios rūšies), pirmą kartą paminėjus atitinkamą teisės aktą iš karto po paminėjimo skliaustuose privalo būti nurodytas teisės akto pavadinimas ir paskelbimo data (jeigu sakinyje (pastraipoje) cituojamas tik vienas teisės aktas, nuoroda gali būti daroma skliaustuose sakinio (pastraipos) pabaigoje). Cituojant tą patį teisės aktą

² 1 spaudos lanką sudaro 40 000 spaudos ženklų, įskaitant tarpus.

antrą, trečią kartą ir t.t. nuoroda skliaustuose nebedaroma, išskyrus specifinius atvejus, kai ši nuostata gali būti netaikoma, pvz. analizuojant to paties teisės akto skirtingas redakcijas.

Papildyta punktu:

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto tarybos 2021 m. sausio 20 d. sprendimu (protokolas Nr. 2).

8. Išvados

8.1. Išvados turi būti formuluojamos taip, kad jomis būtų visiškai atsakyta į darbo uždavinius ir iš jų numanomus klausimus ir pasiektas darbo tikslas.

8.2. Išvadų paskirtis nėra pateikti darbo dėstomosios dalies santrauką, todėl išvados turi būti suformuluotos konkrečiais, vienareikšmiškais teiginiais, atspindinčiais autoriaus atlikto tyrimo rezultatus ir susiformuotą poziciją apie atitinkamą tyrimo aspektą.

8.3. Išvadose negali būti pasisakoma dėl klausimų, kurie nebuvo nagrinėti rašto darbe. Išvadose negali būti citatų ar nuorodų į kitus šaltinius.

8.4. Išvados turi būti numeruojamos.

8.5. Greta išvadų taip pat gali būti formuluojami pasiūlymai (pavyzdžiui, dėl teisės akto pakeitimų ar pan.), jei juos tikslinga pateikti atsižvelgiant į darbo tikslą ir uždavinius.

8.6. Išvados dėstomos naujame puslapyje.

9. Šaltinių sąrašas

9.1. Šaltinių sąrašas nurodomi visi šaltiniai, kuriais buvo vadovaujama rašant rašto darbą.

9.2. Šaltinių sąrašas išdėstomas naujame puslapyje. Šaltinių sąrašas pateikiamas po išvadų, prieš santraukas.

Punkto pakeitimai:

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto tarybos 2021 m. sausio 20 d. sprendimu (protokolas Nr. 2).

9.3. Šaltinių sąrašas rengiamas vadovaujantis tokiais principais:

9.3.1. Šaltinių sąrašas turi būti nurodyti visi šaltiniai, kuriais remtasi atliekant mokslinį tyrimą ir kurie yra nurodyti rašto darbe;

9.3.2. Šaltinių sąrašas negali būti nurodomi šaltiniai, kurie nėra nurodyti rašto darbe.

9.4. Šaltiniai sąrašas rašomi originalo kalba, turi būti grupuojami pagal rūšis ir numeruojami ištisiniu būdu. Šaltinių sąrašas turi būti išskirtos šios pagrindinės šaltinių grupės: teisės norminiai aktai, specialioji literatūra, teismų praktika, kiti šaltiniai.

9.5. Šaltiniai sąrašas turi būti pateikiami vadovaujantis Harvardo stiliumi (autorius-data) (*Harvard style, author-date*), kuris yra detalizuojamas 2020 m. sausio 22 d. Vilniaus universiteto Teisės fakulteto leidžiamo leidinio „VU mokslo darbai. Teisė“ redaktorių kolegijos sprendimu (protokolas Nr. 99) patvirtintuose „Reikalavimuose straipsnių rankraščiams, teikiams publikuoti periodiniame leidinyje „VU mokslo darbai. Teisė“, kurie skelbiami šio leidinio interneto svetainėje adresu <https://www.zurnalai.vu.lt/teise/about/submissions>.

10. Santraukos

10.1. Kursiniai ir magistro darbai turi turėti santraukas lietuvių ir anglų kalbomis. Jeigu rašto darbą leidžiama rašyti užsienio kalba, santrauka rašoma užsienio kalba, kuria parašytas darbas, ir anglų (jeigu darbas rašomas kita užsienio kalba nei anglų) kalba.

Punkto pakeitimai:

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto tarybos 2021 m. sausio 20 d. sprendimu (protokolas Nr. 2).

10.2. Santraukose turi būti pateikiamas rašto darbo pavadinimas, nurodomas autoriaus vardas ir pavardė, išdėstomi pagrindiniai rašto darbo teiginiai, rezultatai, išvados (pavyzdys pateiktas 4 ir 5 prieduose).

10.3. Santraukos apimtis kursiniam darbui – nuo 900 iki 1400 spaudos ženklų, įskaitant tarpus, magistro darbui – nuo 1600 iki 2000 spaudos ženklų, įskaitant tarpus.

II dalis. Formatavimas ir raštvedyba

11. Teksto formatavimas ir rašto darbo įforminimas

11.1. Rašto darbai pateikiami katedrai parašyti taisyklinga kalba ir atspausdinti ant A4 formato lapų. Tekstas spausdinamas tik vienoje lapo pusėje.

11.2. Tekstas turi būti spausdinamas *Times New Roman* šriftu.

11.3. Rašto darbo puslapio formatas: teksto atitraukimas iš kairės pusės – 3,17 cm, iš dešinės pusės – 2,54 cm, iš viršaus ir apačios – 2 cm.

11.4. Teksto šrifto dydis – 12 pt, išnašų (jei daromos) teksto dydis – 10 pt.

11.5. Tarpai tarp teksto eilučių turi būti 1,5, tarpai tarp išnašų eilučių – 1,0 pt.

11.6. Viso darbo teksto lygiuotė – abipusė.

11.7. Tarpai tarp žodžių tekste turi būti viengubi. Tarpai tarp teksto simbolių turi būti įprastinio dydžio (0 pt).

11.8. Puslapių numeravimas – lapų apačioje, centre, puslapio numerių šrifto dydis – 10 pt (titulinis bei anotacijos ir pagrindinių žodžių puslapiai nenumeruojami).

11.9. Pirmoji kiekvienos struktūrinės rašto darbo dalies pastraipa pradedama rašyti nuo lapo kairiojo krašto, visos kitos tos struktūrinės dalies pastraipos – atitraukiant jas nuo kairiojo krašto per 0,5-1 cm.

11.10. Struktūrinių dalių pavadinimai rašomi pradedant didžiąja raide. Pavadinimų pabaigoje taškas nededamas.

11.11. Stambiausias struktūrinės rašto darbo dalis reikia pradėti naujame puslapyje. Tarp teksto pastraipos ir žemiau esančios naujos struktūrinės dalies pavadinimo, taip pat tarp struktūrinės dalies pavadinimo ir žemiau esančios tos dalies teksto pastraipos turi būti paliekamas vienos eilutės tarpas.

11.12. Nerekomenduojama tekste naudoti pastorintą ar pabrauktą šriftą, išskyrus struktūrinių dalių pavadinimų rašymą ar kai norima pabrėžti ypač svarbius teiginius, žodžius.

11.13. Rašto darbe turėtų būti nuosekliai laikomasi pasirinkto teksto rašymo stiliaus: teisės aktai, datos, skaičiai, sąvokos, sutrumpinimai ir pan. visame rašto darbo tekste turi būti rašomi tokiu būdu, kaip jie pateikiami rašto darbe pirmą kartą. Jeigu teisės aktai, institucijų pavadinimai ir kitos sąvokos yra apibrėžiami santrumpomis, tokios sąvokos tolesniame darbo tekste nurodomos naudojant tik tokią santrumpą.

11.14. Kai puslapio pabaigoje lieka tik rašto darbo struktūrinės dalies pavadinimas ir (ar) maža dalis (2-3 eilutės) struktūriškai atskiro teksto, tokią dalį (tekstą) rekomenduojama perkelti ir pradėti kitame puslapyje.

11.15. Rašto darbas pateikiamas katedrai tvarkingai įrištas ir nustatyta tvarka registruojamas Vilniaus universiteto informacinėje sistemoje. Rašto darbų lapai negali būti dedami į permatomas įmautes.

12. Datų rašymas

12.1. Datas rekomenduojama rašyti taip: „2010 m. sausio 1 d.“ (mišrusis būdas) arba „2010-01-01“ (skaitmeninis būdas). Darbe turi būti naudojamas tik vienas iš šių datų rašymo būdų.

13. Teisės aktų pavadinimų rašymas

13.1. Žodžius „Lietuvos Respublika“ Lietuvos teisės aktų pavadinimuose rekomenduojama nurodyti arba pilnai, arba jų nenaudoti (taip pat žr. 13.4 punktą).

13.2. Jeigu tekste įstatymo pavadinimas rašomas su žodžiais „Lietuvos Respublika“, po šių žodžių įstatymo pavadinimas pradedamas mažąja raide (išskyrus tuos atvejus, kai oficialiame teisės akto pavadinime rašoma kitaip).

13.3. Jeigu tekste įstatymo pavadinimas nurodomas be žodžių „Lietuvos Respublika“, įstatymo pavadinimas pradamas didžiąja raide.

13.4. Teisės aktų pavadinimai tekste pirmą kartą turėtų būti rašomi pilnai, pradedant žodžiais „Lietuvos Respublika“. Antrą ir kitus kartus minimo įstatymo pavadinimą galima rašyti praleidžiant žodžius „Lietuvos Respublika“. Jeigu toliau tekste norima naudoti teisės akto pavadinimo santrumpą, ji apibrėžiama pateikiant atitinkamo teisės akto pavadinimą rašto darbe pirmą kartą. Jeigu naudojama rašto darbo rengimo metu nebeaktuali teisės akto redakcija, tai po teisės akto pavadinimo skliausteliuose turi būti nurodoma naudojamo teisės akto redakcijos data.

13.5. Teisės aktų straipsnių, straipsnių dalių ir punktų numeriai rašomi skaitmenimis (išskyrus tuos atvejus, kai oficialiame teisės akte rašoma kitaip). Žodžiai „straipsnis“, „dalis“, „punktas“ tekste gali būti trumpinami. Įstatymų knygos, skyriai, skirsniai nurodomi kaip oficialiame teisės akto tekste (įvairiuose teisės aktuose gali būti rašomi romėniškais skaitmenimis arba žodžiais ir pan.), jie netrumpinami.

14. Žodžių ne lietuvių kalba rašymas

14.1. Žodžiai kirilica transliteruojami į lotynų raidyną, Atitinkamai į lotynų kalbą transliteruojamos ir kitos ne lotynų rašto sistemos. Transliteravimui naudotinas 2011 m. lapkričio 17 d. Registrų centro direktoriaus įsakymu Nr. V-217 „Dėl Juridinių asmenų registro klasifikatoriaus patvirtinimo“ patvirtintas „Pagrindinių užsienio kalbų rašmenų transliteravimo į pagrindinius lotynų kalbos rašmenis klasifikatorius“ (žr.: <https://www.registrucentras.lt/p/175>).

14.2. Transliteruoti duomenys pakeičia vartotus originaliame šaltinyje.

Pavyzdžiui: Zhalinskiy, A. (2004), Sovremennoe nemetskoe ugolovnoe pravo, Prospekt, Moskva.

14.3. Terminai lotynų ir užsienio kalbomis rašomi kursyvu.

Pavyzdžiui: „...kvalifikavimas pagal *lex causae* neleistų teismui...“

14.4. Kai tekste skliausteliuose norima pateikti naudojamo lietuviško termino atitikmenį užsienio kalba, skliausteliuose nurodoma atitinkamos užsienio kalbos santrumpa pasviruoju šriftu (be kabučių).

Pavyzdžiui: „...grupinis patyčinis spaudimas (angl. *mobbing*)...“.

15. Nuorodos

15.1. Nuorodos į panaudotą literatūrą, šaltinius turi būti pateikiamos vadovaujantis Harvardo stiliumi (autorius-data) (*Harvard style, author-date*), kuris yra detalizuojamas 2020 m. sausio 22 d. Vilniaus universiteto Teisės fakulteto leidžiamo leidinio „VU mokslo darbai. Teisė“ redaktorių kolegijos sprendimu (protokolas Nr. 99) patvirtintuose „Reikalavimuose straipsnių rankraščiams, teikiamiems publikuoti periodiniame leidinyje „VU mokslo darbai. Teisė“, kurie skelbiami šio leidinio interneto svetainėje adresu <https://www.zurnalai.vu.lt/teise/about/submissions>.

16. Teksto iliustravimas

16.1. Rašto darbuose medžiagai apibendrinti, iliustruoti galima naudoti lenteles ir paveikslus (paveikslai – tai visa grafinė, fotografinė, kartografinė ar kita iliustracinė vaizdinė medžiaga). Visa iliustracinė medžiaga turi būti aptarta rašto darbe, analizuojama, tekste daromos nuorodos į iliustracinę medžiagą.

16.2. Visos lentelės ir iliustracinė medžiaga turi turėti pavadinimus ir numerius. Skirtingos rūšies iliustracinė medžiaga (lentelės, paveikslai) numeruojami atskirai.

16.3. Iliustracinės medžiagos pavadinimas rašomas mažosiomis raidėmis, pradedant didžiąja raide, virš iliustracinės medžiagos (lentelės ar paveikslo) lapo viduryje. Po numerio ir iliustracinės medžiagos rūšies įvardijimo dedamas taškas, po to rašomas iliustracinės medžiagos pavadinimas, po kuriuo taškas nededamas. Iliustracinėje medžiagoje ir jos aprašymuose gali būti naudojamas kitas šrifto dydis nei pagrindinio teksto (rekomenduojamas – 10-11 šriftai).

16.4. Iliustracinė medžiaga turi būti kompaktiška ir neužimti daugiau nei vieno puslapio. Rekomenduojama lentelės ir paveikslus pateikti iš karto po nuoroda tekste, bet jeigu puslapyje nėra pakankamai vietos arba lieka apie trečdalį tuščio puslapio, lentelė ar paveikslas gali būti perkelti į kitą rašto darbo puslapį. Didesnės apimties iliustracinė medžiaga turi būti pateikiama rašto darbo prieduose.

16.5. Prie kiekvienos lentelės ir (ar) paveikslo turi būti nurodytas jų autorius ir šaltinis (jei yra). Jeigu iliustracinę medžiagą savarankiškai parengia rašto darbo autorius, tuomet nurodoma: „Sudaryta autoriaus“, jeigu sudarant iliustracinę medžiagą buvo remtasi kitais šaltiniais, literatūra, tuomet nurodoma „Sudaryta autoriaus, remiantis... (nurodomas šaltinis (šaltiniai))“.

Pavyzdžiai:

Lentelės:

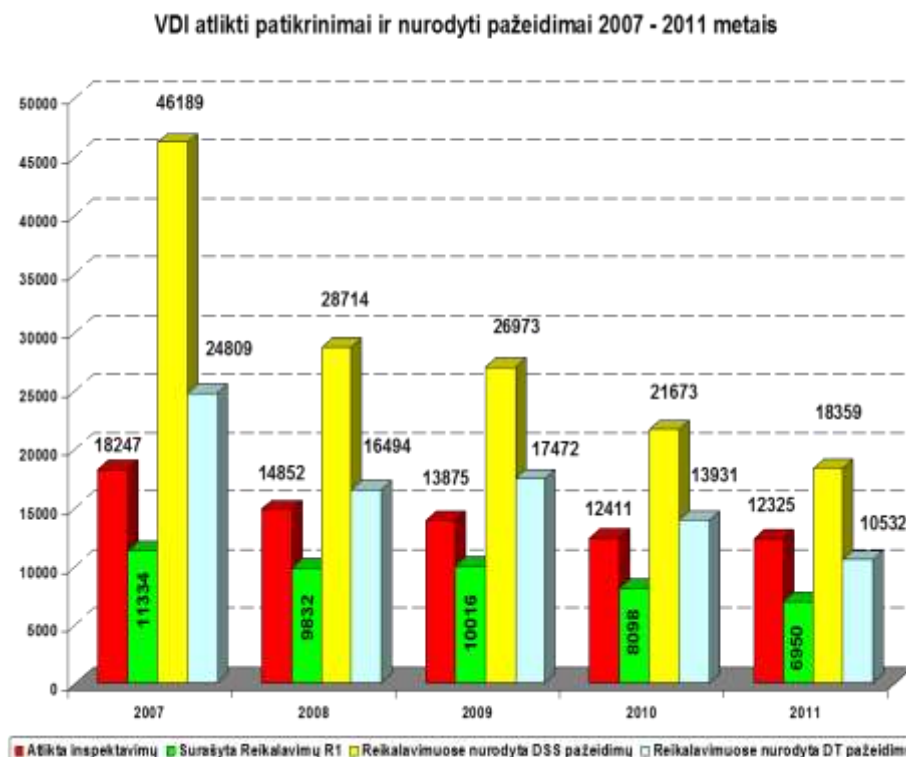
1 lentelė. **Draudimo (darbo) laikotarpiai motinystės išmokoms skirti Europos valstybėse**

Valstybė	Socialinio draudimo arba darbo laikotarpių reikalavimai
Danija	120 valandų (t. y. 0,5 mėnesio) per paskutinas 13 savaitių
Rumunija	1 mėnuo per paskutinius 12 mėnesių
Čekija	270 dienų (t. y. 9 mėnesiai) per paskutinius 2 metus
Šveicarija	9 mėnesiai
Prancūzija	10 mėnesių

Šaltinis: Sudaryta autoriaus, remiantis: The Mutual Information System on Social Protection/Social Security (MISSOC) duomenų bazėmis. Prieiga per internetą: <<http://www.missoc.org>>.

Paveikslo:

1 paveikslas. **Valstybinės darbo inspekcijos atliktų patikrinimų ir nurodytų pašalinti pažeidimų 2007-2011 metais skaičiaus kitimo dinamika**

Šaltinis: Sudaryta autoriaus, remiantis: Valstybinės darbo inspekcijos duomenimis. Prieiga per internetą: <www.vdi.lt>.

III dalis. Nuostatų dėl intelektualios nuosavybės teisių laikymasis

17. Kiekvienas rašto darbas turi būti parengtas nepažeidžiant Lietuvoje galiojančių autorių teisių ir kitas intelektualios nuosavybės teises reguliuojančių įstatymų.
18. Rašto darbas turi būti parengtas savarankiškai, nepažeidžiant kitų trečiųjų asmenų teisių ir jų kūrybos rezultatus.
19. Griežtai draudžiamas autorystės pasisavinimas (plagiatas):
- 19.1. Plagiatas gali pasireikšti tiek viso kūrinio, tiek jo dalies autorystės pasisavinimu;
- 19.2. Citata nenurodant tikrojo autoriaus vardo ir šaltinio irgi laikytina plagiatu, jeigu sudaromas įspūdis, kad tai, kas cituojama, sukurta paties cituojančiojo asmens;
- 19.3. Plagiatu pripažįstami ir pažodiniu svetimo kūrinio ar jo dalies perėmimo (jokia forma nenurodant autoriaus ir šaltinio) atvejai, ir prasminio svetimo kūrinio ar jo dalies perėmimo atvejai, kai svetimo kūrinio ar jo dalies turinys arba (ir) idėja, jeigu jos neįmanoma atskirti nuo turinio, perfrazuojamas savais žodžiais, nenurodant tikrojo autoriaus vardo³.
20. Rašto darbą rengiantis studentas privalo laikytis Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme nustatytų citavimo taisyklių:
- 20.1. Leidžiama atgaminti nedidelę išleisto ar kitaip viešai paskelbto kūrinio dalį tiek originalo kalba, tiek išverstą į kitą kalbą, kaip citatą kitame kūrinyje be kūrinio, iš kurio paimta citata, autoriaus ar kito to kūrinio autorių teisių subjekto leidimo, jeigu toks atgaminimas yra sąžiningas ir jo mastas neviršija citavimo tikslui reikalingo masto (Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 21 str.);
- 20.2. Citavimas yra teisėtas, jeigu nurodomas šaltinis ir autoriaus vardas, jeigu jis yra nurodytas cituojamame šaltinyje;
- 20.3. Rašto darbe turi būti aiškiai parodoma, kad yra cituojamas kitas kūrinys (aiškiai parodyti citatą galima nurodant cituojamą šaltinį ir autoriaus vardą; pažymėtina, kad nėra būtina cituojamą teiginį ar teiginius būtinai išskirti kabutėmis; taip pat citata nebūtinai turi pasireikšti pažodiniu teksto perėmimu, - gali būti ir paties autoriaus tekstas, bet jeigu mintis, pozicija „paimama“ iš kito autoriaus kūrinio, turi būti parodoma, kad tai yra ir kitame kūrinyje, arba, jeigu neįmanoma nurodyti cituojamo šaltinio ar autoriaus vardo (jis nežinomas), tokiu atveju citata turi būti kitaip pažymima (pavyzdžiui, tekste nurodant, kad cituojamas kitas kūrinys arba išskiriama citata kabutėmis ar pan.);
- 20.4. Citavimo paskirtis – esamų pozicijų, minčių, pažiūrų apžvalga, vertinimas, kritika, polemika, arba, minėta, apsikeitimas atskirų autorių mintimis. Citavimo paskirtis sąlygoja tai, kad citata turi būti įterpta į kitą kūrinį taip, kad bet kuriam kitam asmeniui būtų aišku, kad tai kito kūrinio dalis, o ne autoriaus, kuris paėmė citatą, mintys. Citavimas pasireiškia kritiniu vertinimu, ir apibendrinimu, ir iliustratyviu ar kitokiu minčių pateikimu⁴;
- 20.5. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad cituojant turi būti nurodomas ne tik kūrinio pavadinimas, bet ir autoriaus vardas (pavardė) (pavyzdžiui, nepakanka nurodyti, kad cituojama iš Civilinio kodekso komentaro, o būtina nurodyti konkretaus komentaro autoriaus vardą).

³ Žr. MIZARAS, Vytautas. *Autorių teisė*. II tomas. Vilnius: Justitia, 2009, p. 484.

⁴ Žr. MIZARAS, Vytautas. *Autorių teisė*. I tomas. Vilnius: Justitia, 2008, p. 593-595.

**Vilniaus universiteto Teisės fakulteto
Privatinės teisės katedra**

Vardo Pavardaičio,
V kurso, komercinės teisės
studijų šakos studento

Magistro darbas

**Temos pavadinimas (lietuvių kalba)
Title of the Work (užsienio kalba)**

Vadovas/Vadovė: doc. dr. Vardas Pavardė

Recenzentas/Recenzentė: prof. dr. Vardas Pavardė

Vilnius

2020

ANOTACIJA IR PAGRINDINIAI ŽODŽIAI

Šiame darbe analizuojamas BK 191 straipsnyje įtvirtinto autorystės pasisavinimo rūšinis ir tiesioginis objektas pagrindinėje ir kvalifikuotoje nusikaltimo sudėtyje, analizuojamos doktrinoje pateiktos prieštaringos nuomonės dėl šio nusikaltimo objekto apimties, turinčios reikšmės ir veikai kvalifikuoti. Autorystės pasisavinimo objektas, jo apimtis lyginama su visų Europos Sąjungos valstybių baudžiamosiomis normomis, įtvirtinančiomis tą pačią nusikalstamą veiką, tokiu būdu mėginant įvertinti nacionalinio reguliavimo kokybę.

Pagrindiniai žodžiai: autorystės pasisavinimas, nusikaltimai intelektinei nuosavybei, kvalifikavimas, nusikaltimo objektas, autorių teisė.

This work analyses one element of corpus delicti of misappropriation of authorship, criminalised in Lithuanian Criminal Code Article 191 – the object (or the protected good) of a crime. The quality of Lithuanian national regulation and the scope of object of misappropriation of authorship, which affects the qualification of the crime, is evaluated by comparing it with other European Union countries' criminal legal regulation of intellectual property.

Keywords: misappropriation of authorship, crimes against intellectual property, qualification, object of a crime, author law.

TURINYS

SANTRUMPŲ SAŖAŠAS (jeigu būtina).....	x
ĮŽANGA.....	x

1. PIRMA DALIS

1.1. Pirmas skyrius

1.1.1. Pirmojo skyriaus poskyris

1.1.2.

1.1.3. ...

1.2. Antras skyrius

1.2.1. Antrojo skyriaus poskyris

1.2.2. ...

1.2.3. ...

2. ANTRA DALIS

2.1. Pirmas skyrius

2.1.1. Pirmojo skyriaus poskyris

2.1.2. ...

2.1.3. ...

2.2. Antras skyrius

2.2.1. Antrojo skyriaus poskyris

2.2.2. ...

2.2.3. ...

3. TREČIA DALIS

3.1. Pirmas skyrius

3.1.1. Pirmojo skyriaus poskyris

3.1.2. ...

3.1.3. ...

3.2. Antras poskyris

3.2.1. Antrojo skyriaus poskyris

3.2.2. ...

3.2.3. ...

IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

ŠALTINIŲ SAŖAŠAS

SANTRAUKA (lietuvių kalba)

SUMMARY (anglų kalba)

PRIEDAI

SANTRAUKA

Žalos, padarytos dėl darbuotojo sveikatos pakenkimo, atlyginimas

Vardas Pavardaitis

Magistro darbe analizuojama žalos, padarytos dėl darbuotojo sveikatos pakenkimo, atlyginimo tema, nagrinėjant tiek reikšmingus teisės aktus, mokslininkų padarytas išvadas doktrinoje, tiek teismų praktikoje pateiktus išaiškinimus. Ši tema labiausiai atskleidžiama per visuotinai pripažįstamų ir saugomų vertybių įgyvendinimo prizmę. Kiekvieno asmens sveikata ir gyvybė yra itin saugoma konstitucinė vertybė. Lietuvos Respublikos Konstitucija taip pat įtvirtina ir kiekvieno asmens teisę į darbą bei tinkamas ir saugias darbo sąlygas, taip pat ir teisę gauti žalos atlyginimą. Nagrinėjant šią magistrinio darbo temą atskleidžiamas vieno svarbiausių visiško žalos atlyginimo principo (*restitutio in integrum*) taikymas darbo teisiniuose santykiuose.

Darbe analizuojama darbdavio turtinės atsakomybės sąvoka, jos santykis su kitomis teisinėmis atsakomybės rūšimis bei materialinės atsakomybės sąvokos darbo teisėje atsisakymo įtaka. Taip pat nagrinėjamos specifinės darbdavio atsakomybei kilti būtinos sąlygos ir jų nustatymo aspektai bei problematika, atsiskleidžiantys teismų praktikoje. Darbo temoje aiškiai išskiriant darbdavio turtinės atsakomybės prieš darbuotoją atvejus siekiama kuo plačiau išanalizuoti kiekvieno iš atvejų specifiką, veiksnius, kurie nulemia, jog būtent darbdavys yra atsakingas už kilusią žalą bei problemas, kylančias tiek nustatant visumą atsakomybei kilti būtinų sąlygų, tiek vertinant patirtos žalos dydį. Atvejų analizė leidžia padaryti išvadas susijusias su žalos kilimo priežastimis, pasekmėmis, galimomis priemonėmis, kurios galėtų padėti mažinti žalos darbuotojui ar kitų asmenų interesams atsiradimą. Išsamios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos bei teisės aktų analizės dėka atskleidžiama darbdavio atlygintinos turtinės ir neturtinės žalos dydžio nustatymui taikomų kriterijų visuma, atlyginamos žalos dydžių dinamika, jų mažinimo galimybės bei žalos dydžio atlyginimo sistema

SUMMARY

Damage to the health of the worker compensation

Vardas Pavardaitis

This master thesis provides analysis of compensation for damage caused by an employee's injury, death or violation of the interests of the employee or other persons, examining both significant legal acts, doctrine and case law interpretations. This topic is most revealed through the prism of the implementation of universally recognized and protected values. The health and life of every person is a highly protected constitutional value. The Constitution of the Republic of Lithuania also enshrines the right of every person to work and appropriate and safe working conditions, as well as the right to receive compensation for damage. Examining this topic of the master's thesis, the application of one of the most important principles of full indemnity (*restitutio in integrum*) in labor legal relations is revealed.

The thesis analyzes the concept of the responsibility of an employer, its proportion with other types of legal responsibility and the impact of the refusal of the concept of material responsibility in labor law. It also examines the specific conditions necessary for the employer to incur liability and the aspects and problems of their determination, which are revealed in the case law. The topic of the master thesis clearly distinguishes the cases of the employer's liability against the employee, the specifics of each case, the factors that determine that the employer is responsible for the damage and problems arising both in determining the conditions for liability and assessing the amount of damage. The analysis of cases allows conclusions to be drawn regarding the causes of damage, consequences, possible measures that could help to reduce the occurrence of damage to the interests of the employee or other persons. Due to a detailed analysis of the case law of the Supreme Court of Lithuania and legal acts, the author shall reveal the set of criteria used to determine the amount of pecuniary and nonpecuniary damage to be reimbursed by the employer, the dynamics of compensable damages, their reduction possibilities and the compensation system.